

Större dammussla

(*Anodonta cygnea*)

HOTKATEGORI: LC (livskraftig)
både nationellt och globalt (IUCN
Red List).

Utseende: Skalet är långsträckt till äggformat och med tämligen stor omkrets. Det blir vanligtvis 12–16 centimeter långt (men kan överstiga 20 centimeter). Exemplar från strömmande vatten är oftast relativt små. Skalfärgen är vanligen gul-olivbrun, ibland med matta gröntoner. Skalets över- och underkant är ofta nästan parallella. Överkanten är rak och övergår mjukt i bakkanten. Skalet är lika tunt i både över- och underdelen. Skulpturen på ”skalbucklan” (umbo) utgörs av åsar som löper parallellt med skalets tillväxtlinjer och sammanfaller delvis med dessa. Inströmningsrifon hos den levande musslan är smal med långa papiller. Mjukdelarnas färg går ofta i rosa till orange.

Biologi: Arten lever huvudsakligen i sjöar, men också i små vatten som dammar och kanaler och påträffas ibland även i lugna delar av vattendrag. Den är mera krävande än den allmänna dammusslan och föredrar

näringsrikare vatten och bottensediment, men med höga koncentrationer av löst syre. Detta är troligtvis kopplat till artens snabba tillväxt och storlek. Större dammussla förekommer huvudsakligen på mjukbotten med finsediment - även på relativt stora djup, ner till cirka 20 meter. Den gräver ofta ner sig mycket djupt i bottenslammet och då arten förekommer i täta bestånd i ett vattenområde är den ofta den enda förekommande.

Kunskapen om artens val av värdfiskar är ännu bristfällig. Den kan dock troligen nyttja ett stort antal fiskarter som värdar för larvernas utveckling. Vid nyligen genomförda undersökningar har musslans larver (glochidier) identifierats på abborre, lax, stäm, gärs, löja och mört. Värdfiskarternas förekomst varierar i musslornas kärnområden. Lokala anpassningar hos mussellarverna till förekommande arter av värdfiskar är därför regel.

⬆ Den större dammusslan med sin karakteristiska orangefärgade fot.

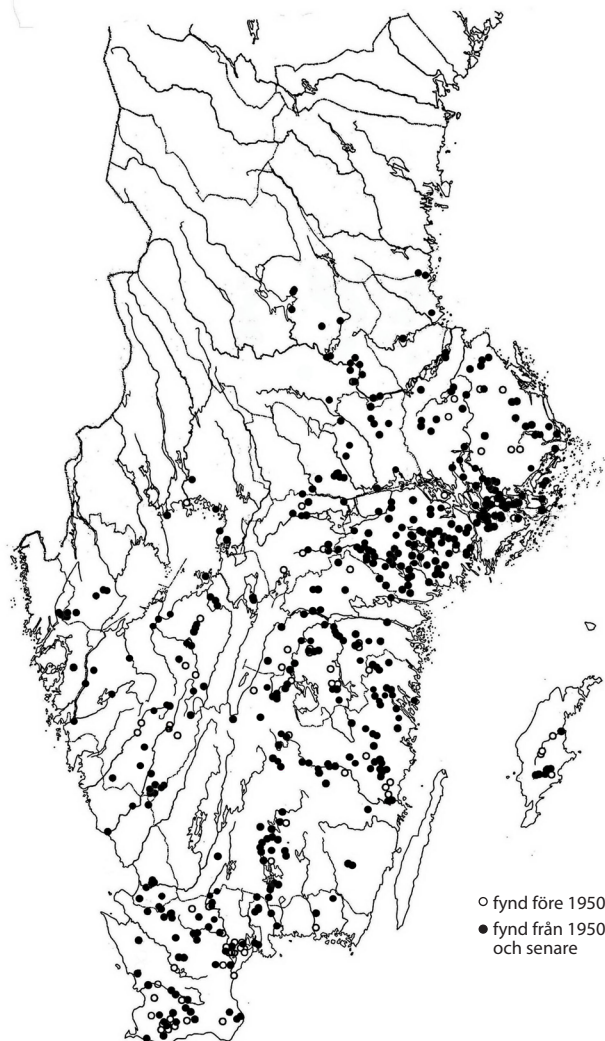

⬆ Inströmningsrifonen är smal med relativt långa papiller.

Utbredning: Större dammussla är tämligen sällsynt. Den har spridda förekomster från Skåne till norra Uppland och sydöstra Dalarna. I Västsverige är arten ovanligare.

Problem/hot: Arten är tämligen sällsynt, vilket föranleder extra försiktighet vid ingrepp i de vatten där den förekommer. Indikationer finns på en minskning av populationerna i flera andra europeiska länder, där arten därför rödlistats. Lokalt kan den minska på grund av fysiska ingrepp i sjöar och vattendrag, bl.a. genom rensningar och grävningar. Korttidsreglering av vattendrag, där bland annat torrläggning kan förekomma, utgör likaså ett allvarligt hot. Övriga hot mot arten är föroreningar av olika slag, igenslamning av bottnar och försvinnande värd fiskar. Arten är i flera länder hotad som följd av en ofta olaglig insamling av levande musslor för vidareförsäljning som "vattenrenare" till akvarier och trädgårdsdammar.

Större dammussla är tämligen sällsynt. Den har spridda förekomster från Skåne till norra Uppland och sydöstra Dalarna. I västra Sverige är arten ovanligare.

